

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 8. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inzerate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravišтво „Mira“
v Celovec,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovcu, 18. januarja 1906.

Štev. 3.

Vabilo družbe sv. Mohorja.

Bliza se čas za vpis v družbo sv. Mohorja. Vljudo zato vabimo in pozivljamo številne ude naše družbe širom slovenske domovine in v tujini, naj se zopet in v čim največjem številu vpišejo v družbo dosedanjih udje in naj pristopi tudi prav mnogo novih! Č. gg. poverjenike pa prosimo, da zopet prevzamejo svoje dostikrat zelo težavno ali tako hvalevredno in koristno delo ter nabere čim več udov!

Književni dar za l. 1906 je sledeči:

1. „Zgodbe sv. pisma“, 13. snopič. — Ali treba „Zgodbe“ na novo priporočati? Ne! Priporočajo se same tako po svoji vsebini — saj sv. pismo je knjiga vseh knjig — kakor po lepi razlagi, vnanji obliki in slikah. Zato le pridno zopet sežite po njih!

2. „Sveta družina“, vzor krščanskim družinam. Nauki in molitve v posnemo in češčenje sv. družine nazareške.

Izdajo „Cerkvenega molitvenika“, katero je naznanil letošnji „Koledar“, smo odložili na kasnejši čas, ker nam je došla želja iz lavantinske in ljubljanske škofije, naj še toliko časa počakamo, da se bo mogoče skupno posvetovati tudi o tistih stvareh, ki jih bo ljudski izdaji „Cerkvenega molitvenika“ za večjo privatno porabnost treba še dodati. Namesto tega stopi molitvenik „Sveta družina“, ki ga je spisal g. J. M. Seigerschmied. Prvi del obsega 31 premišljevanj o sv. družini, drugi običajne molitve.

Molitvenik se bode dobival tudi vezan, in sicer stane veznina v platno z rdečo obrezo 60 v, v usnju z zlato obrezo K 120. — Cenjene ude prosimo, da naročujejo samo te in ne drugih veznin, da se delo v knjigoveznici in pri razpošiljanju knjig preveč ne otežkoči.

3. „Pri severnih Slovanih.“ Potopis. Spisal Josip Lavtižar.

Slovenecm že znani potopisec, gosp. župnik Josip Lavtižar, nas v tej knjigi vodi k našim severnim bratom, na Moravsko, Slezijo, Češko in Galicijo. Opisuje nam lepo tamošnje kraje, vodi nas po znamenitih zgodovinskih mestih, pripoveduje nam mnogokaj iz starodavne slovanske zgodovine. Knjiga, katero bodo krasile mnoge podobe, bo gotovo vsestransko zanimala.

4. „Lešniki.“ Knjiga za odrastlo mladino. Spisal Jož. Stritar.

Profesor Jožef Stritar, znani naš pisatelj, je zopet spisal knjižico za odrastlo našo mladež. Obsegala bode knjiga veliko število mičnih pesmic, več igrokaznih prizorov, nekatere živalske pogovore, povest „Pavle“ in spomine iz mladostnega življenja.

5. „Uporniki.“ Zgodovinska povest. Spisal Ivan Lah. („Slovenskih Večernic“ 58. zvezek.) Mnogokrat se je že izrekla želja, naj družba izda daljšo povest. Tej želji hočemo ustreči z „Uporniki“. Snov je zajeta iz domače slovanske zgodovine v prvi polovici minulega stoletja.

6. Koledar družbe sv. Mohorja za navadno leto 1907. Odbor se hoče potruditi, da bo vsebina koledarja kolikor mogoče raznovrstna in mikavna. Cenjene pisatelje pa prosimo, da nam čim preje pošljejo svoje prispevke.

Nabiralne pole z denarjem naj se odboru določijo do dne 5. marca. Mnogo truda, sitnosti in nepotrebnih stroškov povzročajo nam tisti, ki nam ne določijo ob pravem času udnine!

Posamezne ude in take kraje, ki nimajo 15 udov, pa prijazno opozarjamo, da morajo po družbenih pravilih letnini (2 kroni) dodati še 40 vinarjev za opravilne stroške, namreč za zavoje, spremnice s kolekom, delo itd. Seveda morajo potem poštino, ki znaša veliko več, še sami plačati. Isto velja za posamezne pošiljatelje.

Mili Bog naj blagoslovi naše delo in geslo za Mohorjevo družbo bodi: „Ne nazaj in nazdol, marveč vselej naprej in nazgor!“

V Celovcu, dne 15. prosinca 1906.

Odbor.

K preosnovi volilne pravice.

Kmalu se zopet snide državni zbor, kate-rega čaka prevažna naloga, da reši vprašanje o preosnovi volilne pravice. V zadnjem času je postalo to vprašanje tako pereče, da skoraj ni dneva, da ne bi se s te ali one strani govorilo ali pisalo o njem. In kako tudi ne, saj je vlada obljubila, da bo predložila meseca svečana predlogo o preureditvi volilne pravice, in dan zadnevom se čuje, da se je ministrski predsednik baron Gautsch, ali pa voditelj ministrstva notranjih zadev grof Bylandt-Rheidt, posvetoval s temi ali

onimi poslanci. Sploh pa je razširjeno mnenje, da je vladna predloga o volilni reformi že izgotovljena, da se morda le tuptam še vrinejo kake malenkosti, ali popravi ta ali ona ne-bistvena stvar. Oglejmo si torej to vladno predlogo nekoliko, če je resnica, da je takšna, kakor poročajo listi, kateri pravijo, da so dobro poučeni o tej stvari.

„Lidove Noviny“, glasilo moravskega mladočeskega poslanca dr. Stranskega, so priobčile članek o volilni reformi, kakor jo baje misli vlada predložiti državnemu zboru. Po tem načrtu bi imel državni zbor 448 poslancev, dočim jih ima sedaj 425. Po posameznih deželah bi se število poslancev tako-le razdelilo: Galicija 95, Češka 115, Moravska 43, Štajarska 28, Gornja Avstrija 20, Dolnja Avstrija 52, Tirolska 20, Slezija 12, Kranjska 11, Koroška 10, Dalmacija 10, Bukovina 9, Solnograška 6, Istra 5, Trst 4, Goriška 4, Predarlška 4.

Koroška bi torej imela kakor dosedaj svojih 10 poslancev.

Po narodnosti bi imeli: Čehi 97, Poljaki in Rusi v Galiciji 95, Malorusi v Bukovini 3, Poljaki v Sleziji 2, Hrvatje v Dalmaciji 7, Srbi 3, Slovenci in Hrvatje v Istri 2, Slovenci na Goriškem 2, v Trstu 1, na Kranjskem 11, na Štajarskem 8, na Koroškem 2 poslanca. Nemci bi imeli 196, Italijani 15, Rumunci pa 4 poslance.

Vsi Slovani skupaj bi imeli v novi državni zbornici 233 poslancev, Nemci, Italijani in Rumunci pa 215, torej samo 18 glasov manj. Slovani štejemo v Avstriji 17 milijonov, dočim štejejo neslovanske narodnosti le okroglo 9 milijonov, torej skoraj polovico manj. Po tem razmerju bi morali imeti Slovani 299 poslancev, Neslovani pa le 149, toda avstrijska vlada se ni in se tudi najbrž ne bo nikdar otresla strahu pred Nemci, a plačati morajo ta strah seveda — Slovani.

Večina 18 glasov je v zbornici, kakor je avstrijska državna zbornica, popolnoma brez pomena. Posebno pa je ta večina že vsled tega brezpomembna, ker one nekdanje tako hvalisane slovanske vzajemnosti niti na papirju ni več najti. Ako se samo pomisli na skoraj nepremostljiva nasprotja med Poljaki in Malorusi, ako se še doda strankarstvo v posameznih slovanskih narodih, potem je pač umljivo, da bodo tudi odslej naprej gospodarji v Avstriji — Nemci, kateri so

Podlistek.

In Satan je sklenil . . .

J. Vidovic.

Satanu je zamrzelo slovenski narod in sklenil ga je uničiti. Močno je zažvižgal na svojo piščalko, da se je stresel ves pekel. Takoj je pripil satanov hlapec Volkodlak, se globoko priklonil pred strašnim poglavarjem in trepetal kot šiba na vodi.

„Zamrzelo mi je slovenski narod“, reče Satan, „pošljem tebe na zemljo, da ga uničiš! Pa gorje ti, če ne boš delal z vsemi močmi, da ga uničiš!“

In Volkodlak se je globoko priklonil in odšel na zemljo. Trudil se je in potil, delal z zvižgami in z vsemi sredstvi, da bi uničil slovenski rod. A narod je bil trden in žilav in ni se dal ugonobiti. Volkodlak se je vrnil nazaj v pekel poročat svojemu vladarju, kaj je dosegel.

Satan je pogledal v veliko zrcalo, v katerem se je videlo vse, kar je bilo in kar bo. In njegovo čelo je postalo temno, ko je videl v zrcalu, da slovenski narod še živi, le tu in tam je videl na slovenski zemlji tuj narod!

„Kaj si delal, nezvesti hlapec? Poslal sem te, da uničiš slovenski narod in kje je tvoj uspeh?“

„Milost, milost!“ zaječi Volkodlak. „Ko sem prišel na zemljo, sem se spreobrnil v človeka in se imenoval Nemeč. Z vsemi sredstvi sem skušal narod uničiti, a narod je pretrden, prežilav, ni ga mogoče uničiti. Zatorej prosim, bodi milostljiv, mogočni vladar!“

„Proč od mene, nezvesti hlapec! Za kazen moraš romati vsako leto na Višarje!“

In Satan je zopet zažvižgal, da se je stresel ves pekel. Prihitel je drugi satanov hlapec Pesoglav. Globoko se je priklonil in čakal, kaj poroče njegov vladar.

„Zamrzelo mi je“, reče Satan, „slovenski narod. Pošljem te na zemljo, da ga uničiš. Pa bodi pametnejši kot tvoj brat Volkodlak in gorje tebi, če ne končaš svojega dela meni po volji!“

Pesoglav se je globoko priklonil in odšel na zemljo. Sklenil je uničiti slovenski narod z ognjem in mečem. Prihrumele, so v slovenske dežele krute vojske. Mesta in vasi so gorele in kri je tekla. Slovenska mladina je bila odpeljana v sužnjost, slovenska zemlja upustošena. Pesoglav se je trudil z vsemi močmi iztebiti iz zemlje slovenski narod, a čim bolj se je trudil, tem trdnjše se mu je zoperstavljal slovenski narod. Krvavi boji so nehali, sovražnik je bil premagan.

In Pesoglav se je vrnil v pekel ves obupan poročat svojemu vladarju uspeh svojega truda. Tresel se je, ko je stopil pred prestol Satanov.

Satan je zopet pogledal v zrcalo, li še živi slovenski narod. Njegovo čelo se je stemnilo, iz oči so mu švigale strele, ko je videl, da še živi slovenski rod, da, še bolj čvrst in krepak kot prej.

„Kaj si delal, nezvesti hlapec?“ zagrmel nad Pesoglavom. „Poslal sem te na zemljo, da uničiš slovenski narod in kje je tvoj uspeh? Slovenski narod še živi, da, še trdnjše je kot prej? Govori!“ In pekel se je stresel, da so se stiskali hudiči po vseh kotih.

„Prosim milost, milost, mogočni poglavar! Trudil sem se, kolikor je bilo v mojih močeh. Ko sem prišel na zemljo, sem se spreobrnil v človeka in se imenoval Turek. Z veliko vojsko sem prihrul v slovenske dežele. Kar mi je prišlo nasproti, sem posekal z mečem, prelivaj sem slovensko kri, požigal sem vasi in mesta, mladino slovensko odpeljal v sužnjost, požigal sem hiše božje, ropal sem in davil, a vse skupaj nič ni pomagalo. Narod slovenski je pretrden in prežilav, ne dá se ugonobiti. Milost, prosim milost, mogočni poglavar!“

„Proč od mene, nezvesti hlapec! Nisem te poslal na zemljo, da bi moril in požigal, ampak da bi čisto uničil slovenski rod! Ne veš li, da se v boju krepi rod? S požiganjem in prelivanjem krvi si le krepil slovenski rod, zavoljo tega te kaznujem s tem, da moraš piti odslej blagoslovljeno vodo!“

„Milost prosim, milost, mogočni poglavar!“

„Poberi se!“ je zagrmel Satanov glas, da so se tresli vsi hudobni duhovi.

In Satan je zopet zažvižgal, da se je stresel ves pekel.

Prihitel je tretji satanov hlapec Iškarjot, padel pred prestolom na kolena in čakal, kaj mu zapove poglavar.

„Zamrzelo mi je“, reče zopet Satan, „slovenski narod. Pošljem te na zemljo, da ga uničiš in gorje ti, če ne napraviš vse meni po volji!“

„Storil bom vse po tvoji volji, mogočni poglavar“, reče Iškarjot in odide na zemljo.

In hudobni duh Iškarjot je sklenil uničiti slovenski narod z izdajalstvom. Hodil je od hiše

v gotovih vprašanjih, posebno pa v sovraštvu do Slovanov, vedno edini.

Nas koroške Slovence mora posebno zanimati vprašanje, kako so Nemci razdelili našo deželo. Dosedaj nam je bila razdelitev volilnih okrajev tako krivična, da vzlic temu, da tvorimo v resnici tretjino prebivalstva v deželi, nismo mogli spraviti niti enega samega našega kandidata v državni zbor. Po uradni statistiki štejemo Slovenci na Koroškem 90.495 duš, torej četrtno prebivalstva. Ako bo torej imela Koroška, kakor smo zgoraj rekli, 10 poslancev, potem je pač račun lahek, koliko poslancev se nam mora zagotoviti. Najmanj dva; to zna izračunati vsak šolar, a do tretjega imamo ravno toliko pravice, kakor Nemci. Če se Nemci izgovarjajo, da razdelitev volilnih okrajev ni samo odvisna od števila prebivalstva, temveč tudi od davčne moči, naj tukaj po njihovi lastni izpovedi (glej „Bauernzeitung“ z dne 5. jan. l. l.) dokažemo, da slovenski okraji ne plačujejo čisto nič manj davka, kakor pa nemški. Davek je sledeče razdeljen:

	Preb.:	ha zemljišča:	davka K:	na osebo K:
Celovec . . .	24.284	618	991.135	40'8
Sodni okraji:				
Beljak . . .	33.553	45.935	390.640	11'8
Celovec . . .	35.051	57.608	299.614	8'5
Volšperk . . .	20.879	39.866	189.447	9'07
Pliberk . . .	20.064	45.839	144.129	7'1
Št. Vid . . .	16.191	31.844	135.848	8'3
Trg . . .	20.284	59.316	123.290	6'7
Velikovec . . .	16.723	32.311	93.437	5'6
Trbiž . . .	7.297	33.149	86.342	11'8
Špital . . .	10.202	26.140	85.633	8'5
Št. Pavel . . .	13.136	28.554	80.011	6'7
Rožek . . .	8.532	17.569	75.174	8'8
Svinec . . .	10.789	29.264	68.898	6'4
Breže . . .	9.328	36.523	65.044	6'9
Krka . . .	9.559	34.286	60.168	6'2
Dobrlavas . . .	9.662	23.443	58.054	6'—
Paternijon . . .	8.526	31.556	57.054	6'6
Borovlje . . .	10.867	30.784	53.855	4'9
Stari dvor . . .	7.200	16.782	51.313	7'1
Grajfenburg . . .	8.994	47.381	47.173	5'2
Št. Lenart v lab. dolini	9.411	41.473	45.385	4'8
Podklošter . . .	7.785	16.329	42.766	5'4
Šmohor . . .	10.308	34.894	41.211	3'9
Ustje . . .	7.610	68.895	40.085	5'2
Milštat . . .	6.906	27.225	39.601	5'7
Kotje . . .	7.871	47.600	34.020	4'3
Žel. Kapla . . .	4.767	30.080	26.085	5'4
Zg. Bela . . .	5.356	47.896	23.086	4'3
Vogliče . . .	6.190	59.653	19.276	3'1

Cela dežela z mestom Celovcem vred plača davkov 3.468.790 K. Ako izvzamemo mesto Celovec, pride na eno osebo davka 7'2 K. In ako sedaj primerjamo to številko z onimi za posamezne sodne okraje, pač vidimo, da to povprečno številko presegata samo dva popolnoma nemška sodna okraja. Najnižjo davčno moč izkazuje popolnoma nemški okraj Vogličice (Winklern), dočim je najnižja številka v slovenskih okrajih 4'9 v sodnem okraju boroveljskem, kar povzroča veliko število davka ne plačujočega delavstva.

do hiše, podpihoval može in žene, govoril zaničljivo o slovenskem jeziku, da z njim ne moreš priti daleč. Napihaval je slovenske starše, naj ne pošljejo svojih otrok v slovenske šole, ker slovensko itak že znajo, naj se učijo blage, gosposke nemščine, ker brez nemškega jezika ne moreš postati imovit. Sina je hujskal proti očetu, češ, „ne bodi tak nazadnjak kakor tvoj oče! Pogledaj nemški narod, kako gosposki je, zakaj bi ne bil tudi ti! Ne poslušaj več slovenskih „farjev“, glej, samo ti hočejo biti še narodni, kar je posvetnih gospodov, vsi, vsi so že Nemci!“ In Iskarijot je imel veliko sreče, zadovoljen se je vrnil nazaj v pekel.

Satan je pogledal zopet v zrcalo. In glej, videl je, kako se slovenski rod sam med seboj tepe. Sin vzdiguje pesti proti lastnemu očetu, nemčurski oče proti narodnemu sinu. Satan se je zasmeljal in ves zadovoljen rekel Iskarijotu:

„Pojdi sem, zvesti hlapec, in povej, kako si to napravil!“

„Mogočni poglavar“, odgovori Iskarijot, „ko sem prišel na zemljo, sem se spreobrnil v človeka in se imenoval — Nemškutar —! Nisem moril, ne požigal vasi in mest, posluževal sem se — izdajstva —! Šel sem od hiše do hiše, se posmehoval grdemu slovenskemu jeziku, prigovarjal staršem, naj pošljejo svoje otroke v nemške šole, in glej, ubogali so me, izdali so se za Nemce, začeli sovražiti svoj materni jezik, svojo lastno kri in zdaj se tepe narod sam med seboj, gotovo bo izkrvavel! Dobro seme sem zasejal, saj več, da izdajalec rodi le izdajalca . .!“

Štirje nemški in eden po večini nemški okraj (šmohorski) izkazujejo nižjo številko kakor je ona v boroveljskem okraju. En slovenski okraj (rožeški) presega povprečno številko za celih 1'6. V popolnoma slovenskih okrajih pride davka povprečno na eno osebo po 6'17 K, v popolnoma nemških pa 6'12 K. Potemtakem torej davčna moč slovenskih okrajev ni slabša od nemških.

Iz vsega tega je torej popolnoma jasno razvidno, da je popolnoma nična nemška trditev, češ, da nemški okraji nosijo večjo davčno težo kakor slovenski in da jim gre zato primerno večje število poslancev, kakor pa slovenskim okrajem. Slovenskim okrajem pripade torej i po številu prebivalstva i po davčni moči primerno isto število poslancev, kakor nemškim.

V zgornji skrizalki smo navedli tudi velikost vsakega okraja v hektarih in to zato, da pokažemo, kako je mogoče, da Slovenci na kakem narodnostnem zemljevidu Koroške zavzemajo tako malo prostora. Seveda, naši okraji so manjši, ker so bolj v ravnini, v dolinah, zato so pa tudi gostejše obljude. Nekateri nemški okraji z ogromno razsežnostjo izkazujejo malo davka, malo prebivalstva, ker je svet gorat, neobdelan, skalovit. Ti okraji se glede „kulture“ pač ne morejo meriti z našimi. In če hočejo Nemci meriti „kulturo“ s posebnim vatlom za se in z drugim za nas ter po tem urediti volilne okraje na Koroškem, potem morajo seveda dobiti divje koze na Turah in Velikem Kleku svojega posebnega nemškega poslanca.

Radovedni smo res, ali se bo vlada izkazala tokrat le količkaj pravično koroškim Slovincem. Dovolj časa nas je že zatirala s svojo nemško-nacionalno politiko in skrajni čas je, da dobimo enkrat to, kar nam gre — pravico. Čas državnozbornskega zasedanja je blizu, in kmalu bomo videli, pri čem smo. Rekli bi, da naj upamo boljših časov, ali ne gradimo si zlatih gradov v oblake, kajti v blaženi Avstriji je vse mogoče, in nič bi se skoraj ne čudili, ko bi nam naša „dobra“ vlada za naš krvni in denarni davek, namesto da nam da kruha, obesila mlinski kamen na vrat.

Za „Učiteljski dom“.

Za učiteljski dom se zopet oglašamo pri vseh rodoljubih! Naše posojilnice in naši posamni prijatelji naj se zopet spomnijo tega prepotrebne družstva! Če kje, morajo narodu dani darovi tukaj obrodit najobilnejši sad! Usmilimo se ubogih naših otrok, zahajajočih k nemškim učiteljem v šole! Kdo more ceniti duševno škodo, ki se po ti poti dela našemu ljudstvu! Usmilimo se pa tudi tistih revnih staršev, ki bi z veseljem dali fanta v šole, da postane učitelj, a sredstev jim popolnoma primanjkuje. Naš narod je pač reven, in kar iz njega pride do blagostanja, se nam prečestokrat odtuji. Usmilimo se tudi naših dijakov! Pridejo v mesto; starši mislijo dostikrat, če ima fant le stanovanje, drugo se bo že našlo. Da, ali človek ni vrabec, da bi se mogel nepovabljen vvesti k vsaki mizi! Če mora tak fant od hiše do hiše iskati si poniževalnega kruha, mar se je čuditi, da se mnogo

In Satan se je zasmeljal prebrisanemu hlapcu, da je tako modro napravil.

„Ker si vse tako dobro napeljal, hočem te postaviti za poglavarja, najvišjega vseh nemškutarjev!“

„Hvala tebi mogočni poglavar, vse sem storil iz ljubezni do tebe!“

„Vzemi še več hudičev s seboj“, reče mu Satan, „in idi zopet na zemljo, da nadaljuješ pričetno delo!“

In Iskarijot je poljubil konec satanovega repa ter odšel z mnogimi drugimi hudiči nazaj na zemljo delovat za izdajstvo med slovenskim narodom. On je sedanjí poglavar vseh nemškutarjev!

Poljaki na Pruskem. Med tem, ko ruska vlada daje Poljakom na Ruskem čimdalje večje pravice, pruska vlada jim hiti napravljati nove in nove krivice. Pred nedavnim se je vršila v Gliwicah v zgornji Šleziji sodnijska obravnava proti 24 Poljakom, ki so bili toženi radi tega, ker so bili baje člani tajnega poljskega društva. Ono tajno društvo je bilo društvo vzdržnosti. Ne o svojih sejah zavolj tega ni obveščalo policije, ker so bile seje nepolitične in zaupne. Četudi so obtoženi Poljaki imeli imenitnega zagovornika, vendar je sodišče obsodilo vseh 24 Poljakov v ječo; vsi vkup so dobili 6 let ječe. Državni pravdnik je v svoji obtožnici osobito naglašal, da je bila agitacija društva v Šleziji, ki je nemški kraj, škodljiva pruski vladi.

teh fantov pozneje pridruži socijalni demokraciji? In vendar bi socijalni demokrat nikjer ne smel dobiti mladine v roke!

Podpirajmo učiteljski naraščaj! Ne le iz ljubezni in usmiljenja: dolžni smo, podpirati ga! Narod ni kup posameznikov, podoben kamenju v strugi kake reke, narod je neka celota, v kateri je eden dolžan delati za vse, in vsi so dolžni, skrbeti za posameznika. Duhovščina nabira za deška semenišča po vseh župnijah in pri cerkvah, ki imajo kaj premoženja. Vlada pobira davke za vzdrževanje raznih šol. Mar bi ne bilo opravičeno tirjati od narodne celote, naj žrtvuje več za vzdrževanje tistega mladega naraščaja, ki bo enkrat zavzemal v ljudstvu prevažna mesta! Kaj imata oče in mati od sina, ki ga pošljeja v šole? Popred že vesta: midva ne dočakava, ali vendar hočeva žrtvovati največ kot mogoče. Velika naravna ljubezen do otroka ju nagiba. Ne toliko, a nekoliko ljubezni do svojega mladega zaroda mora tudi ves narod imeti! In kjer posamezni roditelji ne morejo zadosti skrbeti za izobrazbo mladine, je ves narod dolžan, nadomeščati starše.

Ne obračajmo se od učiteljev stran, češ, nehvaležni bodo in vkljub vsem žrtvam bodo vedno nasprotovali veri in narodu! Ne! Naj učiteljstvo ne misli, da se učiteljski stan preganja in prezira od nas. Boriti se moramo proti pogubnemu delovanju nekaterih učiteljev — žal! — ali ne proti stanu. Stan ima nasprotno pravico, tirjati od naroda, da ga spoštuje in podpira, zlasti da mu preskrbi poštenega, zmožnega naraščaja.

Vsaka posojilnica naj bi vzdrževala enega fanta, ali eno dekle, ki se pripravlja za učiteljski stan. Delajmo zdaj! Pomagajmo zdaj!

Rodoljubi! Iskreno Vas prosimo, nabirajte darov za društvo „Učiteljski dom“ v Celovcu.

Koroške novice.

Našim dopisnikom. V zadnjem času opazamo z obžalovanjem, da so se nekateri naši dopisniki posebno iz spodnjih krajev nekako polenili. Iz narodno tako zavednega pliberskega in velikovškega okraja dobivamo zelo malo dopisov, kar se nam zdi naravnost čudno, ko beremo po drugih listih vedno dovolj novic iz teh krajev. Nam se pač zdi, da bi bila v prvi vrsti dolžnost koroških Slovencev, dopisovati svojem domačemu listu. Na ta način ni čudno, da izgublja naš list naročnike v korist drugim listom. Naravnost smešno pa je, da potem še ta ali oni zabavlja proti „Miru“, češ saj od nas ne prinaša nikakih dopisov, dotičnik pa piše in pošilja dopise ne „Miru“, temveč drugam. To že ni več smešno, temveč nekoliko hujše. Komur je na tem ležeče, da bo „Mir“ prinašal res raznovrstnega beriva, naj se tudi sam nekoliko potruži in poroča, kar se novega dogodi v njegovem kraju. Urednik ni vseveden in vsemogoč in se ne more raztrgati na sto koscev. Prosimo pa kratkih, stvarnih dopisov, brez žaljivih osebnosti. Upamo, da ta poziv ne bo brezuspešen!

Iz odbora družbe sv. Mohorja. Vsled bolehnosti je iz odbora izstopil bl. gosp. Šimen Janežič, ravnatelj in blagajnik. Skozi 33 let je deloval neumorno v korist Mohorjeve družbe in si je zanjo pridobil neminljivih zaslug. Na njegovo mesto je bil v odbor izvoljen odvetnik g. dr. Janko Brejc. Za podpredsednika je bil izvoljen vč. g. kancelar Jan. Vidovic, za blagajnika g. prof. Jos. Apih.

Palla pri delu. Znan je koroškim Slovincem boj, ki se bije v Velikovcu za pouk krščanskega nauka v slovenskem jeziku za slovenske otroke. Saj se je že dovolj pisalo o tej stvari. Pisali smo že tudi o službi kateheta na velikovških šolah. Služba je bila razpisana in zanjo so se oglasili trije prosilci, dva Slovenca in eden Nemec. Nemec je bil odklonjen po knezoškofjskem ordinarijatu in vsak bi bil mislil, da bo imenovan eden izmed obeh Slovencev. Ali kdor je tako mislil, ni računal z voljo vsemogočnega šolskega nadzornika Palla-ta. Slovenca sta bila odklonjena in služba vnovič razpisana. In kar se je samo domnevalo, se je tudi uresničilo. Našel se je zopet Nemec, ki je prosil poleg slovenskih prosilcev za razpisano službo in — jo tudi dobil. Pripomnimo naj, da je prosil za to službo tudi Slovenec, ki ima v rokah priznalna pisma kot dober šolnik, ki je poučeval na ljudski šoli. Palla je tu pokazal zopet ves svoj nemški nacionalizem, vso svojo brezmejno vdanost nemško-nacionalnim hujšakem in kričakem. In kaj drugega od njega tudi ni bilo pričakovati, saj ga poznamo dovolj dobro. Ali počakajte, g. Palla, tudi za Vas bo prišel še čas obračuna, in takrat bomo obračunali tako temeljito, da Vam bo šumelo po ušesih za vedno! Če ste si postavili za edini svoj cilj ugonobitev slovenske narodnosti na Koroškem, in če Vam je bila dosedaj sreča mila pri Vašem

krivičnem delu, Vam tu javno in jasno povemo, da bomo tedaj rekli: dovolj nam je, in takrat bomo tudi Vas pometli. Zapomnite si g. Palla: Palla izgine, slovenski narod na Koroškem pa ostane!

Hudo trda pač more presti našim nemško-nacionalnim časopisom v gmotnem oziru, ker vedno in vedno kriče, da naj jih občinstvo izdatneje podpira. In kako se pri tem hvalijo. Sicer je Nemcem tudi znan pregovor, da se lastna hvala pod mizo valja — Nemci pravijo: lastna hvala smrdi — ali to nič ne de, da se le ujame še kak kalin na limanice in plača naročnino. „Nemško-narodno časopisje je ostro orožje v boju proti vsakemu sovražniku, ki se drzne dotakniti nemške časti, nemškega dela, sploh nemštva. Potreben je nacionalen list posebno za nemško mesto, v katerega ulicah se že začena kranjsko gigrilstvo kazati na najpredrzejši način.“ To se pravi, nemški list je zato potreben, da nemške barabe našunta na slovensko prebivalstvo, da bi je na ulici napadli in morda pobili. „Zato bodi podpiranje nacionalnega časopisja resna in potrebna dolžnost vsakega Nemca. Zato nemški someščani, podpirajte nacionalno časopisje z naročnino in oglasi.“ — Kadar bodo celovski pouličnjaki napadli kakega Slovenca na ulici, se vemo kam obrniti. Tudi prav!

Celovski občinski svet proti verskim vajam v šoli. V seji dne 9. t. m. je celovski mestni občinski svet zopet enkrat pokazal vse svoje že priznane sovraštvo proti katoliški veri. Mestni šolski svet se je namreč izrazil, da je udeležba šolskih otrok pri verskih vajah, ki so postavno določene, dolžnost, kateri se morajo učenci pokoriti tudi proti volji staršev. Zaradi te izjave je nastalo seveda v občinskem svetu veliko ogorčenje. Pravni odsek, ki se je o tej stvari posvetoval, je predlagal v zgoraj omenjeni seji, da se izreče šolskemu svetu „obžalovanje“. Utemeljeval pa je pravni odsek ta svoj sklep s tem, da državni osnovni zakon določa, da se ne more nikogar siliti k udeležbi pri verskih dejanjih in da je torej protipostavno, ako sili oblast koga k verskim vajam. Dr. Metnitz je poudarjal, da je izraz „obžalovanje“ prehud, ker bi moral zaradi njega mestni šolski svet odstopiti. Naj se izraz ublaži. Govorili so še drugi mestni očetje: dr. Angerer, ki je izvel od nekega neki ministrski ukaz iz l. 1870., po katerem baje srednješolcem ni treba zahajati k verskim vajam, in socialni demokrat Riese, ki je grmel proti „klerikalizmu“ v šoli. Končno so se le pogodili ter sprejeli predlog brez „obžalovanja“. — Vse skupaj je bila le velika komedija, kajti v tem so si gospodje popolnoma edini, da bi rajši danes kakor pa jutri spravili vse, kar je katoliškega, iz celovških šol. Seveda se je tu govorilo o verskih vajah sploh, ali trdno smo prepričani, da ne bi imeli naši mestni očetje čisto nič proti temu, ako bi se vrglo katoliški krščanski nauk in katoliške verske vaje iz šole in namesto njih vpeljalo vse luteransko. Slovensko ljudstvo, tu izpoznaš one ljudi, ki se ti drugače dobriko na vse načine, posebno pri volitvah, kakšni so v resnici. Pač je res treba zaslepljenosti, da se jim verjame. Upajmo, da v prihodnje ne bo več tako.

Adrija je nemška. Predzadnje „Freie Stimmen“ so priobčile članek „Ture-Karavanke in Adrija“, v katerem razlaga neki dr. Liebenfeld svoje in najbrž tudi vseh Nemcev želje glede jadranskega morja. „Dà, Trst in Adrija sta nemška“, pravi člankar, „in če zastavimo vse svoje sile, da zagotovimo Trst, Primorje in Dalmacijo za nemško posest, zagotovimo sebi in svojim otrokom najlepši dobiček. Da si zagotovimo Adrijo, ni treba mnogo truda, izrabiti moramo le energično to, kar nam je v prilog . . . S tursko železnico je bila nadvlada Nemcev ob Adriji zagotovljena za nedogledne čase.“ — Iz teh besedi se vidi, česa pričakujejo Nemci od nove železnice. O ponemčenju Slovencev med Celovcem in Trstom niti ne govore več, kajti to se jim zdi že popolnoma umljivo samo ob sebi, gre se le še za Trst, Goriško, Istro in Dalmacijo. Nas koroških Slovencev niti ne vidijo več. Svoj čas smo že pisali, kaka nevarnost nam preti od nove železnice. Prav pred kratkim smo poudarjali isto, ko smo govorili o jeseniških razmerah, in danes zopet kličemo vsem, ne samo koroškim Slovincem: Bodite na straži, ne zakrivajte si pogleda v bodočnost, kajti v najkrajšem času se bo začel naval na našo posest, kakor nikdar še doslej. Vse pozornosti je treba, da si zavarujemo to, kar je našega. Ako ne bomo stali vsi edini kakor en mož proti nemškemu navalu, smo brezdvomno izgubljeni za vedno. Le ako napnemo vse svoje sile, se nam morda posreči onemogočiti naklepe Nemcev, ki jih imajo glede naših krajev med Dravo in Adrijo.

Duhovniške in cerkvene stvari. Premeščen je gosp. Anton Tevel, kapelan v Pliberku, kot

provizor na Kokovo nad Trbižem. Na njegovo mesto pride g. Jos. Linasi, kapelan v Šmihelu nad Pliberkom. — Na svojo prošnjo je premeščen g. dr. J. Arnejc, dosedaj prefekt v Marijanišču, kot provizor v Vovbre pri Velikovcu. Ondotni provizor g. Jak. Rozman je prišel kot prefekt v Marijanišče.

Nemci proti Slovanom. Češki Sokol na Dunaju je imel 9. januarja v mestnem „kursalonu“ svojo predpušno veselico. To je glasilo „Deutsches Volksblatt“ tako razburilo, da je polilo Čehe s sledečo smrdečo gnojnico: „Narščanje češke nesramnosti na Dunaju že presega vse meje. Nesramni vsiljivci se drznejo vedno nesramnejše našemu dobremu cesarskemu mestu jemati nemški značaj . . . Mi Dunajčanje smo prepohlevni, da bi ta „ksindel“, ki omadežuje našo nemško narodnost, zbili s kolom, ki ga zasluži, v oni kot nazaj, iz katerega se drzne priplaziti, da bi Nemce vgriznil v meča . . . Nemški prebivalci Dunaja imajo pravico, deliti „nemške udarce“. Takšna nacionalna prostitucija se ne sme več trpeti in proslula dunajska „Gemütlichkeit“ ne sme sezati tako daleč, da bi si pustila dajati od čeških nesramnežev moralne klofute!“ — In to vse zato, ker je imelo češko društvo svojo češko veselico. Ali bi ne bilo tu vredno vprašati, koliko pameti je še pri takem listu?

Šmartin pri Celovcu. Na našem pokopališču se je obesil celovski posestnik in gostilničar Josip Kopper.

Dholica. (Naš krajni šolski svet je res nekaj posebnega.) Vsi otroci dobijo knjige, in kar potrebujejo v šoli, na šolske stroške, za katekizme in zgodbe pa slavní šolski svet še ni dal niti vinarja. Še celo gozdanjski šolski svet je dal bivšemu g. katehetu na razpolago 40 kron, a dholški se izgovarja, da bi to nasprotovalo dosedanji navadi in tudi postavi, če bi se dala g. katehetu kaka svotica za nabavo knjig. Omenimo le, da je bilo v začetku tega šolskega leta okoli 80 otrok brez vsake knjige za krščanski nauk. Slavní šolski svet zasluži za svojo varčnost gotovo zlat križec. Hajl Seblatnik! Mogoče bode sreča mila. Da bi dholška gospoda tudi drugod tako varčevala, potem bi Dholčani ne imeli že čez 100% občinskih in šolskih doklad. Toliko jih namreč imamo, če pridenemo tem 98%, ki jih zdaj plačujemo, še 1400 kron najemnine za lov, ki tudi maršira v občinsko blagajno. Kaj pa porečejo na to gospodje v celovškem okrajnem šolskem svetu?

Dholica. (Okrajni šolski svet v Celovcu molči.) kjer bi imel govoriti, in vpije, kjer bi imel tiho biti. Evo dokazov: Dne 18. julija m. l. je naš krajni šolski svet, v katerem sedijo zgolj Slovenci: oskrbnik Seblatnik; krčmarji: Kolman, Ropac, stari Ulbing in učitelj Wiltschnig, sklenil, da se mora na naši „nemški“ (v vseh štirih razredih je samo 8 Nemcev) šoli v III. in IV. razredu tudi krščanski nauk samo nemški poučevati. Ta sklep se je poslal okrajnemu šolskemu svetu v Celovec. In glejte: 26. julija imel je g. provizor že ukaz radi nemškega poučevanja. — Dne 4. julija m. l. je baje gosp. provizor v šoli rekel, da nemški šulferajn tuintam tudi slabe učitelje podpira. In takoj je dobil od slav. okrajnega šolskega sveta, da je to „omcerenbelajdigung“. Pri tej priložnosti bi samo vprašali, koga je pravzaprav g. provizor s temi besedami razžalil: ali šulferajn ali učitelje? (Seveda včasih je treba na dve strani rezati.) V omenjenih dveh slučajih je torej slavní okrajni šolski svet pokazal svojo hitrost. Zakaj? Ker se je šlo zoper slovenščino in „klerikalizem“. — Sedaj pa pogledimo druga dva slučajja. Dne 14. novembra m. l. je tukajšnji šolski vodja zelo žaljivo napadel g. kateheta vpričo šolarjev, kakor se je že v „Miru“ poročalo; nekatere dni poprej je podučitelj zapodil nekega učenca bosega iz šole, ker mu je rekel, da nemškega katekizma ne sprejme. (Šolski svet je namreč nameraval razdeliti med šolarje nemške katekizme, ki so se pa baje na pošti izgubili.) V obeh slučajih se je vložila pritožba na slavní okrajni šolski svet v Celovcu. Toda čujte! Dozdaj še ni rešitve! Kaj naj si mislimo o takem strankarskem okrajnem šolskem svetu?

Beljak. (Slovenska zmaga.) Dne 4. in 5. t. m. so se vršile volitve v cenilno komisijo za osebni dohodninski davek. Posebne agitacije ni bilo. V prvem razredu je bil izvoljen Franc Wirth članom, namestnikom pa Janez Kontnik. V drugem razredu je bil izvoljen članom trgovec Otmar Huth, namestnikom pa Oto Stage. V tretjem razredu pa se je zgodilo nekaj, česar Namci niso pričakovali. Izvoljen je bil namreč g. župnik Gregor Einspieler iz Podkloštra članom, namestnikom pa šmartinski župnik g. Ruppnič. Zaradi te izvolitve je seveda

sedaj velikanski vrišč v nemškem izraelu. „Freie Stimmen“ točijo cele potoke krokodiljih solza in zmerjajo „nemce“ na vse mogoče načine zaradi lenobe pri teh volitvah. Seveda je g. Einspieler „slovensko-klerikalen duhovniški hujskač“, ali to vse nič ne pomaga, zmaga je za enkrat naša.

Ločilo. Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico, ki se je vršil v nedeljo dne 7. prosinca t. l. na Ločilu v gostilni pri Avarju, se je obnesel prav dobro. Z veseljem si gledal možake korenjake in zraven pa, kar človeka res veseli, čvrst mlad zarod narodnjakov. Kot govornik je nastopil naš vrli deželni poslanec, g. Grafenauer, ki je v izbranih besedah razodeval rane domačih takojimenovanih dvojezičnih šol. Živahno ploskanje je pričalo, da je bil govor prepričevalen. Pri volitvi se je izvolil skoraj popolnoma stari odbor, kar jamči, da bode podružnica delovala. Po končanem sporedu se je razvila prav živahna domača zabava, pri kateri so pridno udarjali tamburaši iz Podravelj in peli pevci iz Brnce. Tamburaše iz Podravelj pa je treba še posebej pohvaliti in zahvaliti jih za trud, da so prišli tako daleč. To se pravi narodna zavednost. Sami resni možje, med njimi dobra polovica posestnikov, ali vendar so igrali lepe pesmi tako dovršeno, da so se tudi navzoči razumniki čudili. Žal, da so morali iti zaradi vlaka že ob 1/8. uri naprej. Točno izvajanje priča, da imajo spretnega učitelja. Obiskal je naše zborovanje tudi vrli kmetški sin z Dholice, Jožek po imenu, ki se je tudi oglasil k besedi in res izvrstno in gladko razodel v svojem govoru naše narodne grehe. Čudili smo se zmožnosti kmetškega fanta. To stori pač ljubezen do naroda. Tudi stari naš znanec, Uničev Hajnzek iz Žuželč, je bil na svojem mestu in uprizoril s predavanjem šaljivk mnogo smeha. Kakor je bilo videti, je bilo občinstvo prav navdušeno in se potem tudi dobro zabavalo in pozno proti polnoči smo se šele razšli.

Št. Jurij na Zili. Po čez en mesec trajajočem krasnem vremenu, v katerem so si mnogi gospodarji šele poskrbeli drva, steljo, je v noči od 6. na 7. t. m. nepričakovano padel obilen sneg, katerega lesni trgovci in posestniki planinskih travnikov z veseljem pozdravljajo.

Črešnje. Dne 5. t. m. so našli kočarja Andreja Sleik, p. d. Jomra, v bližnjem gozdu z vrvjo na drevesu obešenega. Nesrečnega je njegov zet brez vzroka tožil za 1600 kron, kar ga je tako iznenadilo, da je prišel ob zdravo pamet. Domači so ga že dalje časa nadzorovali, a dne 4. t. m. je porabil ugoden trenutek, da je z vrvjo všel v gozd ter si vzel življenje.

Timenica. Strašna nesreča se je pripetila prošli pondeljek pri Holterju v Velikih goricah pri Timenici. Mlatili so in triletna deklica, domača hči, je zašla med strojevo kolesje. Ko so domači prihiteli, je bil otrok že mrtev.

Radiše. (Naši nasprotniki pri delu.) Naj izvedo cenjeni bralci „Mira“, kako se Radiše začenejo vzbujati. Napravili bodo namreč požarno brambo, seveda brez vode, ker jo moramo še celo za kavo voziti. Na čelu društvu je slavní naš g. učitelj, kateri je rekel, da bode vse moči napel, da bode to skup spravi. Pa tudi brizgalnico so si že ogledovali in v cenikih iskali, da bi tako dobili, katera bode šoder metala, ki ga imamo na Radišah več kot vode. Da izve tudi široki svet, da pri nas učitelj nima nobenega upliva pri ljudstvu, vam poročam, da ima zato pomagata in sicer gostilničarja, ki je naročnik tiste lažnive lutrovske „Bauernzeitung“. Morda se bode marsikateremu zdel naš „fajerber“ preveč, ali tudi meni, pisavcu teh vrstic, se čudno zdi, da so Radiše prve v Avstriji, ki bodo napravile tisti „naprejbadaški“ korak, da bodo imele namreč „fajerber“ brez vode. Sicer pa, da bode le „fletno!“ Radišan.

Dvorec na Radišah. (Ustanovni shod.) Dne 7. prosinca smo imeli tukaj v gostilni pri Rudicu „fersamlingo“ za „fajerber“ in smo tudi že izvolili vse „šarže“, katere se potrebujejo pri tem prepotrebem „ferajnu“. Za imena „šaržev“ je poskrbel naš prijazni mežnar, ko je podkrnoškemu „hauptmanu“ pisal, naj mu jih on napiše. In zdaj imamo že vse „štiftretarje“ izvoljene. Kako so bili učitelj z nami prijazni! K vsakemu posebej so šli in tako nagovarjali, da se ni mogel skoraj nobeden ustaviti. In pritrdil je skoraj vsak, da ga smejo vpisati. Rekli so celo, da se tudi ženske morejo vpisati za „mitglid“, če hočejo. Največjo težavo in tudi prvo bomo imeli, ko se bomo „šrit“ učili. Kam bomo šli? „V huro“ ali kam drugam, da se nam ne bodo smejali. — Pa le prehitro nam je čas pretekla pri zborovanju. Enkrat smo tudi „hajl“ zavpili. Ko smo se dali zapisati, smo si dali račun „zarisat“ in smo se poslovili od naših „fajerberkarjev“.

„Nemitglid.“

Velikovec. (Potrjena volitev.) Z odlokom od 1. t. m., št. 3851/predsedn., je c. k. deželna vlada volitev g. župnika Franca Treiberja članom c. kr. okrajnega šolskega sveta Velikovskega za dobo šest let potrdila.

Velikovec. (Naznanilo.) Dozdaj naši „Narodni šoli“, kot zasebni šoli, nobeni oblastnji ni bilo treba neopravičenih šolskih zamud naznanjati. Z odlokom od 27. grudna lanskega leta, št. 3526, je nam pa naš c. k. okrajni šolski svet naročil, da moramo zanaprej mu koncem vsakega meseca izkaz neopravičenih šolskih zamud pošiljati. Z ozirom na lani izdano naredbo c. k. naučnega ministrstva bo tedaj c. k. okrajni šolski svet nemarne starše na odgovor poklical in jih tudi kaznoval. Pozivljemo tedaj starše našo šolo obiskujočih otrok, naj svoje otroke vedno redno v šolo pošiljajo, da nam nikoli ne bo treba neopravičenih zamud naznanjati.

Vodstvo „Narodne šole“.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Sprememba pri posestvih.) V zadnjem času se je v naši župniji izvršilo več sprememb pri posestvih. Dularjevo kmetijo na Vinogradih je kupil Jakob Pulkavicec, p. d. Vordijancev, iz zgornjih Trpeč. Trodovo koč v Spodnjih Trušnjah je kupil Fr. Furlan, čevljarški mojster v Št. Rupertu; Hornarjevo kmetijo na Olšenici pa je prevzel Hornarjev najmlajši sin Janez Bluder. Vsem novim posestnikom želimo obilo sreče.

Zahvala. Za našo šolsko knjižnico je nam daroval č. g. Janez Šavbah, župnik v poklju v Šmihelu pri Volšbergu, 20 vezanih letnikov „Vrtca“; za naše šolske zbirke je nam poslal č. g. Volbenk Serajnik, župnik v Št. Lipšu pri Rajneku, krasno nabasano škorkljo; dodatno k božičnici pa je nam še daroval g. Jožef Stečnik, trgovec v Apačah, zavoj blaga za otroško obleko. Vsem blagim darovalcem izreka vdano podpisano šolsko vodstvo najiskrenejšo zahvalo. Bog plati!

Št. Rupert pri Velikovcu, dne 14. jan. 1906.

Vodstvo „Narodne šole“.

Djekše. Zadnji „Naš Dom“ je prinesel poročilo, da bi se naj prihodnjo nedeljo, 21. jan., popoldne ob 3. uri vršil pri nas shod Ciril in Metodove podružnice za Velikovec in okolico. Iz raznih vzrokov se shod ne vrši, temveč se preloži na poznejši čas. Tedaj pa hočemo napraviti velikanski shod, kakoršnega še na Djekšah ni bilo. Toliko v naznanilo, da ne bode kakšne pomote.

Libuče pri Pliberku. Pred kratkim mi je nekdo prav tiho na uho povedal, da nekateri rodoljubi nekaj nameravajo, namreč da bi ustanovili mladeniško društvo. To bi bilo res potrebno, saj se po vseh krajih že zbirajo mladeniči v skupne zveze in ustanavljajo društva. Mar li hočemo mi mladeniči iz pliberške okolice zaostati za drugimi, da bi se nikakor ne zmenili za novo mladeniško življenje, katero obstoji v izobrazbi in narodni zavednosti? Ne, tega pa ne! Mi hočemo vstopiti v novo življenje in si priboriti omiko in izobrazbo ter tako pokazati svetu, da kmetski mladeniči znajo nekoliko več, kakor hruške peč. Zato vas opozarjam, dragi mladeniči, da podpirate svoje voditelje kolikor mogoče, da bi se ustanovilo novo društvo, iz katerega nam bode dohajalo mnogo koristi. Saj v tukajšnji okolici sploh ni nikakega društva, katero bi prirejalo poučna predavanja. Ta so nam pa sploh najbolj potrebna. Želimo si društva, od katerega bomo imeli kaj koristiti, katero bi vsaj vsak mesec priredilo eno poučno predavanje v gospodarskem in narodnem oziru. Tukajšnji mladeniči smo večinoma kmetski sinovi. Kmetu pa je potreba, da v prvi vrsti dobro razume svoj posel, v drugi vrsti pa tudi, da pozna politiko in narodno gibanje, da bi v prihodnje ne bilo več tako kot je danes. Marsikateri kmetje tako malo poznajo volilno gibanje, in ravno zavoljo tega mi tako globoko propadamo v narodnem oziru. Zatorej dragi sovrstniki, vstanite iz zaspanosti in na delo za naš narod!

Slovenski fant.

Globasnica. (Zborovanje — igra.) Dne 7. prosinca je imela tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda svoj letni občni zbor. Vreme je bilo nekoliko neugodno. Vkljub temu pa je bila udeležba sijajna, skoraj bi rekli velikanska. Vlekla je posebno lepa, času primerna igra: „Sv. Neža“. Akoravno so prostori Šoštarjeve hiše jako veliki, bilo je vse polno. Po kratkem pozdravnem govoru otvori g. J. Jekl kot načelnik zborovanje ter da besedo č. g. V. Weisu, ki je imel slavnostni govor o šoli. G. Weis, nam že obče znan kot izvrsten in priljubljen ljudski govornik, nam je kaj lepo razložil, kako sta cerkev in šola v tesni zvezi. Cerkev je prva skrbela za šolo in še skrbi. Ako šola ni s cerkvijo zvezana, ne doseže svojega povoljnega namena. Šola mora biti na podlagi domačega, materinega jezika. Ako se bo slovenščina popolnoma zanemarjala v šoli,

potem se zna zgoditi, da bodo otroci vas slovenske starše po nemško kleli, vi pa boste po slovensko solze pretakali. „Sv. Neža“ se je igrala jako dobro, vsi igralci so izvršili svoje vloge častno, nekateri naravnost izborni. Naj omenim le sodnika in njegovo ženo. Ljudje so pazljivo gledali in poslušali lepo igro. Posebna hvala gre tudi šmihelskim pevcem, ki so krasno peli lepe narodne pesmi. Hvala vam za tako častno udeležbo in na svidenje zopet, ko se bo igrala igra — „Rokovnjači“.

Prevalje. Tukajšnja prostovoljna požarna bramba je priredila v soboto 12. t. m. vsakoletni običajni ples na korist požarne brambe v krasnih gostilniških prostorih g. Zimerl-a. Čeravno bi udeležba bila lahko večja, vendar ima požarna bramba čistega dobička okoli 100 kron, kar se je doseglo s tem, da se je letos povabila domača rudarska godba, ki je pod spretnim vodstvom g. Wieserja častno rešila svojo nalogo, namesto zelo drage vojaške godbe iz Celovca.

Prevalje. Nevarno je obolel č. g. kaplan Ign. Glinik na pljučah. Poda se ta teden v Iko, kjer ostane najmanj en mesec. Priporoča se vsem č. gg. duhovnim sobratom v memento!

Spodnji Dravograd. Z novim letom je otvoril v narodnem domu, trgovino z mešanim blagom narodni trgovec Ignac Fanče. Tako imamo zdaj poleg narodne gostilne tudi narodno trgovino. Seveda se je že takoj v začetku, ko se je zvedelo o tej stvari, nasprotovalo, oziroma prihrulo je nekaj nasprotnikov, ali boljše rečeno nemškutarska fakinaža, ter imenovalo narodnega trgovca „windisches Schwein, windischer Hund“ itd. To je res lepa olika te slaboglasne nemškutarske sodrge, katere kar mrgoli v našem nemškutarskem brlogu. Najboljše sredstvo in tudi naša narodna dolžnost naj bo, da se odsihmal izogibljemo take bande, oziroma takih nemškutarskih trgovcev, kateri se nam samo takrat prilizujejo, kadar jim prinesemo denarje, drugekrat pa nas imenujejo „bindišer trotl, bindišer tokar“ itd. Kupujte pri narodnem trgovcu, kjer je dobro, in tudi bolj ceno blago, nego drugod. Le tedaj bomo ukrotili naše narodne sovražnike, ko bomo nehali jih pitati in jim nositi težko prisluženih denarjev, po katerih se jim sline cedijo, a jezik naš pa tako sovražijo in zaničujejo. Torej geslo: „Svoji k svojim.“

Spodnji Dravograd. Tukajšnja orožniška postaja je dobila dvojezičen napis. To pa ni po volji nekemu nemškutarskemu prismojencu, zato tuli in se repenči v nemških časnikih, češ, da je to sramotno za Dravograd, ker je koroški deželni jezik edino le nemški. Vsled tega dvojezičnega napisa je baje vse koroško nemštvo v veliki nevarnosti, seveda pred vsem pa Dravograd, kjer moramo reči, da so le približno trije, ki so rodom Nemci, vse drugo pa je večinoma nemškutarska žlindra. H koncu še kliče, naj bi to stvar vzel kak poslanec v roke. Tako so torej Nemci proti slovenskim napisom. In mi Slovenci pa držimo roke križem ter mirno gledamo, kako se širijo po slovenskih krajih nemški napisi. Slovenci, že davno bi bil čas, da se tudi mi enkrat odločno postavimo v boj zoper nemške napise. Izogibajmo se trgovin in gostiln, kjer so samo nemški napisi. Zahtevajmo to tudi od c. k. uradov, da napravljajo vsaj dvojezične napise, sicer bodemo tudi mi primorani poklicati naše slovenske poslance, da si po njih priborimo naše narodne pravice.

Novo gibanje v stari ruski cerkvi.

Vsled nsodepolnih dogodkov minolega leta se na Ruskem preobrača vse. Kaj čuda, da se novo življenje pojavlja tudi v ruski cerkvi! Učenjak de Maestre je nekaj primerjal pravoslavje zmazlemu organizmu; dokler traja mraz, se ohrani, kadar pa pride toplota, začne gniti. In imenovani učenjak je mislil, da bode začela ruska cerkev razpadati, kadar bo jel veti po državi novodobni duh moderne olike. Mnenje de Maestre se je že preveč uresničilo; od ruske cerkve se je odcepilo do zdaj že nad dvesto neodvisnih cerkev. Najznanjši med njimi so: Staroverci, kristovčina, klisti, škopci, duhoborci, molokani, subotniki, stundisti, čislantiki, trušaverci, vozdukanici itd. Vsi ti odpadniki so skupno odtrgali od pravoslavja približno 14 milijonov ljudi. V take male verske skupine razdruženo ljudstvo izgubi polagoma versko enoto in z enoto vred se izgubi vsa verska moč.

Razkol se je v cerkvi pričel zavoljo cezaropapizma in vkljub temu. Car je ob enem verski poglavar cerkve! Kdo mu je podal oblast? Vzel si jo je! Interesi države in cerkve pa si prepogostoma nasprotujejo, in če je cesar obenem papež, bo prekmalu navidezni državni koristi

žrtvoval verske zahteve. Dvema gospodoma nikdo ne more služiti, tudi car ne. In tako ruska cerkev propada. Popolnoma ji primanjkuje tista delavnost, ki jo kaže katoličanstvo. Sicer dobiva pravoslavje od vlade velikanske podpore in uživa nasproti drugim cerkvam mnoge predprave. A vsekako se njegovo delovanje na zunaj ne da primerjati delovanju katoliške cerkve. Nad 25 let je bila zdaj ruska cerkev v popolni oblasti uradnika, nadprokuratorja sv. sinoda Pobjedonoševa. Minol je čas tudi temu. Zdaj se ruska duhovščina zaveda, da že izgublja vpliv na narod. Doslej je postava silila ljudstvo, prihajati k božji službi, in spreobrnitve so se vršile s pomočjo kazakov. Bila je cerkev le duhovska policija, in pri spovedi povedane grehe je moral pop čestokrat javljati oblasti. Zdaj duhovščina enoglasno tirja, da naj bo v bodoče prosta vpliva in ukazov laikov-uradnikov. A kdo naj prevzame vrhovno cerkveno oblast nad pravoslavjem? Nekateri tirjajo, naj se ustanovi patriarhat, da cerkev dobi enega glavarja, patriarha. Drugi nočejo tega in žele, da se napravi zbor škofov, ki bo cerkev vladal. Zopet drugi žele stalno narodno sinodo. Škofje so končno temu predlogu pritrdili iz bojazni, da ne bi se razdružilo vse pravoslavje. Sveti sinod naznanil je v „Cerkovskem listok“-u, da se snide ta narodni cerkveni zbor. Ta zbor naj imenuje v bodoče škofo in naj rešuje vsa cerkvena vprašanja. Vsako leto pa se naj vrši splošni cerkveni zbor, ki bi se ga udeleževali tudi navadni duhovniki, diakoni in verni laiki.

Listi poročajo, da se čuje na Ruskem marsikateri glas za katoliško cerkev. A da bi bilo to mogoče, moralo bi se dobiti nekaj katoliških duhovnikov. S Poljaki se ne opravi nič, narodno nasprotstvo med njimi in Rusi je preveliko. Kaj pa, ko bi se našli drugi Slovani-duhovniki, kaj, ko bi slovenska duhovščina ustanovila kje na Ruskem kak misijon? Kje bi neki bilo krščanstvo, ko bi bilo za razširjanje božjega kraljestva v prvi krščanski dobi tako malo navdušenja, kot ga je zdaj!

Društveno gibanje.

Celovec. Slovensko krščansko-socijalno delavsko društvo za Celovec in okolico priredi dne 28. januarja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Cavniku (Brunnwirt, Lidmanskega ulica št. 8) letni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. volitev odbora; 5. razno-terosti. Vse člane in somišljenike društva vabi najvljudnejše odbor.

Vabilo. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico priredi v nedeljo dne 4. svečana 1906 ob 1/2 4. uri popoldne svoj letni občni zbor pri Sivcu v Vrštivasi pri Žihpoljah po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Sprejem in vpisovanje udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Razni govori in nasveti. — Po zborovanju prosta zabava s sodelovanjem slov. tamburaškega društva „Bisernica“ iz Celovca in hodiških pevcov. — K obilni udeležbi vabi vse ude ter zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Pevsko društvo „Zvezda“ v Hodišah namerava napraviti dne 21. t. m. veselico, in sicer pri Kramarju v Hodišah. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Petje. 3. Igra „Razstresenca“. — K obilni udeležbi vabi vse ude in Slovence odbor.

Vabilo na veselico, katero priredi tamburaški in gledališki zbor v Podravljah v nedeljo dne 21. januarja 1906 ob 7. uri zvečer v gostilni pri Hriberniku v Srejah s sledečim sporedom: 1. „Naprej“ (svirajo tamburaši). 2. Pozdrav. 3. „Liepa naša domovina“ (svirajo tamburaši). 4. „Ne kliči vraga“, šaloigra v enem dejanju. 5. „Ankica“ (svirajo tamburaši). 6. „Potnikova pesem“ (pojete dve igralki, spremlja jo tamburaši). 7. „Ruska himna“ (svirajo tamburaši). 8. „Dobro došli — kdaj pojdete domu“, veseloigra v enem dejanju. 9. „Valček“ (svirajo tamburaši). 10. Sklepne besede. 11. „Ob zeleni Dravi“ (svirajo tamburaši). 12. Prosta zabava.

Št. Jurij ob Zili. Hranilnica in posojilnica v Št. Juriju na Zili, registrovana zadruga z nemejeno zavezo, ima svoj letni občni zbor dne 28. januarja 1906, ob 3. uri popoldne, v hranilnični pisarni s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelstva. 2. Potrditev računa za l. 1905. 3. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika. 4. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. Kat. delavsko društvo za Prevalje in okolico ima svoje glavno zborovanje v nedeljo 21. t. m. popoldne ob 3. uri pri Šteklju. Ker se bode razgovarjalo o važnih izprehembah

društvenih pravil, udeležite se katoliški delavci in člani delavskega društva polnoštevilno tega zborovanja! Pridite pa na zborovanje tudi vsi, ki se zanimate za društveno delovanje delavskega društva. Predloge staviti smejo samo udje z dovoljenjem predsednika.

Dopisi.

Dholica. (Neprijeten obisk v občinski pisarni.) Tukajšnje občinsko pisarno je vizitiral dne 19. decembra m. l. neki g. Sarija, ki je rojen v naši župniji. O njem se med drugim pripoveduje, da je bil poprej častnik. Ker je bil na sumu, da je prodal načrte avstrijskih trdnjav Francozom, so ga imeli 4 leta v preiskovalnem zaporu in ga pred kratkim časom zopet izpustili. Ta mož je najbrž zvedel o slabem gospodarstvu v naši občini in je prišel zgoraj omenjenega dne na Dholico. Bil je popolnoma preoblečen in se je izdal kot nekega uradnika pri deželni vladi. Lahko si mislite, kako sta stopicala naš župan in pisar okolu tega gospoda, ki je nastopal z vso osornostjo. Najbolj je njiju prijemal radi neskljenenega računa pri šoli. (G. župan Ulbing je načelnik stavbenega odbora.) Omenil je, da je njegov obisk delo g. provizorja, ki je dholsko gospodo pošteno „zašmiral“ ter ji s tem nekoliko poplačal krivično tožbo radi razžaljenja nemškega šulferajna. Skratka župan in njegov sluga sta morala g. uradniku dati vse listine in račune na razpolago in on jih je dobro zapečatil. Ko se je odpravljaj, je župan kajpada ves obupan capljal za njim ter ga nekoliko spremljal. Zunaj vasi nekoliko postojita, in g. župana so videli hiteti, vsaj tako se govori, domu po denar za g. Sarija, po 120 kron, ker toliko je zahteval in je pod tem pogojem obljubil ono zadevo „potlačiti“.

Drugi dan pride g. „rentmaster“ plajberške „Union“ iz Celovca ter zahteva tudi listine o šoli. Župan mu pove, da jih ne more in ne sme dati, ker so zapečateni. G. „rentmaster“ pogleda pečat, se nasmehne ter prestrašenemu županu razodene, kako „fletno“ ga je nekdo na led speljal. Toliko se o tem obisku pri nas pripoveduje. G. Sarija baje ni prišel iz slabega namena v občinsko pisarno, ker v tem slučaju bi gotovo večjo kazen terjaj od župana, temveč se je hotel iz dholškega župana samo malo pošaliti. Nekateri celo trdijo, da je ves ta denar osebno izročil c. k. sodniji v Celovcu, kateri je tudi opisal svoj neprijeten in prijeten obisk v občinski pisarni. Sicer pa naj bode kakor hoče. Resnica je, da je bil g. Ulbing radi tega obiska nad eno uro pri deželnem predsedniku.

Odkritosrčno povedano, nas, kar je poštenih slovenskih Dholčanov, je ta obisk celo nekoliko razveselil, ker je nam jasno pokazal, da tudi v toliko hvalisani hiši „Izrael“ ni vse v redu. Vprašamo, ali bi kak župan, ki ima svoje račune in svoje reči v redu, plačal le eno krono kot kazen, in naj že k njemu pride vizitirat Poncijuš ali Pilatuš. In naš „fortšritli“ župan pa plača kar 120 kron. „In še več bi mu dal, če bi več zahteval.“ tako je menda sam drugim pravil. Močno bi bilo želeti, če bi deželna vlada takoj, ko je izvedela o tem dogodku, poslala svojega pravega revizorja. Mi dholški kmetje se pa vsaj enkrat spametujmo ter volimo može v občinski odbor in spoznajmo, da je pri nas fortšrit toliko, kakor raztrgana cunja, s katero „rüksrit“ pokrivajo. Dholčani na noge in volite pri prihodnjih občinskih volitvah kmete in ne „birte“ in „ferboltarje“!

Lovanke pri Dobrlivasi.

Da ti ne ugasne v prsih ogenj sveti, o hrani, brani ga, skrbno ga néti! Kaj je vršelo po Lovankah na dan sv. Štefana, kaj so gledale naše ženske po južini tistega dne, stoječe sredi vasi, zakaj so nam naša dekleta okinčala majhne smrečice, ki smo jih pribili na dvovprežen voz, zakaj so fantje z združenimi močmi čistili konjsko opravo? No, bil je pač shod v Škocijanu, in če se gre za kaj takega, tedaj naši fantje gotovo niso zadnji! Lansko leto so šli peš, letos pa so že toliko bolj napredni, da so se prav imenitno peljali. Ko so se pripeljali v Dobrlovos, so še tam nekateri prisledli in kmalu so bili v Škocijanu. Da, to je bil shod, kakršnega že dolgo niso videli. Prvi govornik, g. kapelan Kogelnik, je razložil v jasnih besedah z gromovitim svojim glasom vprašanje, ki je ravno zdaj na dnevnem redu, namreč vprašanje o splošni, enaki, direktni in tajni volilni pravici. Drugi govornik pa je na jako prepričevalen način obdeloval vprašanje, ali se sme duhovnik vmešavati v politiko ter prišel do zaključka, da zato nima samo pravico, temveč, da je to celo dolžnost njegova. O tem nas morajo prepričati v prvi vrsti današnje razmere na Fran-

coskem. Vsak poslušalec mu je moral pritrditi, da ima prav. Nato je podal še ljubljene Škocijancev živo sliko o življenju slavnega Marka Hanžiča, ki je naš ožji rojak, ker je rojen na Žirovnici. Poskrbljeno pa je bilo tudi za zabavo s tem, da sta se uprizorili kar dve igri, namreč „Župan“ in „Nemški ne znajo“. Nepotrebno je, da bi hvalili vsakega igralca posebej, saj so vsi svoje vloge jako dobro rešili. Kaj pa mi, ali bi ne napravili tudi lahko igro zdaj za pust? Saj je dosti fantov in deklet, ki bi bili sposobni za to! Prostora imamo istotako dovolj, saj že pajki predejo po krasnih sobanah „narodnega doma“. Da imamo pri nas izvrstne pevce, pokazali so letos pod vodstvom organistovim. Žirovnikove narodne pesmi imajo že davno popolnoma v svoji oblasti, tako da proizvajajo že tudi težje iz slovenske pesmarice, celo nekoliko Prešernovih („Luna sije“, „Kam“ i. dr.) jim je že prešlo v meso in kri. Potem pa naj še reče kdo, da bi ne moglo obstati pevsko ali bralno društvo! Kako radi bi nekateri čitali, ko bi imeli le primernih knjig! Celó šolarji se zanimajo zato, a kaj, ko ne dobijo iz šolske knjižnice knjig, katere bi razumeli. Ali v šolski knjižnici res ni slovenskih knjig, ali pa jih samo nočejo izposojevati? Pa dobi fant knjigo v roke, v kateri razume komaj vsako deseto besedo ali še manj, vmes pa stoji še celo kak francoski stavek in bogve kaj še vse drugega! Končno bi še omenil, da so se tudi naši sosedje Kokjanci v lepem številu udeležili shoda. Fantje in možje, ne pozabite naukov, katere ste slišali na Štefanovo v Škocijanu!

Velikovec. Dne 2. t. m. ob 1/2 6. uri zjutraj smo tudi tukaj čutili lahek potres, spremljan s podzemeljskim bobnenjem, ki je trajal kakih 15 sekund. Smer potresa je bila vzhodno zapadna. Škode potres ni napravil.

Gospodarske stvari.

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

(Dalje.)

Ako imate mlesti več krav, tedaj morate imeti večjo posodo, v katero zlivate mleko posameznih krav. To posodo postavite na najbolj zračno mesto v hlevu, t. j. blizu vrat, a v poletnem času pa tudi kar zunaj hleva, a samo v senco. Predno izlijete mleko posamezne krave v ta mlečni nabiralnik, precedite ga, da odstranite smeti, ki so morda padle med molžo v mleko. Tudi je potrebno, da mlečno posodo pokrijete, da se mleko ne nasmeti in da po leti ne morejo do njega sitne muhe. Namolzeno mleko odnesite precej iz hleva, da se ne navzame slabega okusa, kar bi se zgodilo osobito tedaj, če je hlev soparen in zaduhel in nečist. Če niste mleka že v hlevu precedili, precedite ga kasneje. Za precejanje morate imeti dobro in fino cedilo (cedilce ali sito), ker sicer gredó skozi tudi smeti. Za precejanje mleka so prav priporočljiva taka cedila, ki imajo dvojno sito, in sicer drugo vrh drugega. Na zgornjem situ, ki je bolj redko od dolnjega, ostajajo večje smeti, dlake itd., na spodnjem, gostejšem, pa manjše smeti. Če je več mleka precejati, tedaj se zgornje sito večkrat proč vzame in očisti, da se drugo mleko ne preceja skozi nabrane se smeti. Videl sem že tudi precejati mleko skozi platno, ki ni odveč gosto; skozi platno pre-

cejano mleko je prav snažno, ker ostanejo tudi prav majhne smeti na platnu. Razumljivo pa je samo ob sebi, da se mora platno po vsaki rabi izprati v vroči vodi, splakniti v mrzli vodi in potem posušiti.

Prostor, kjer spravljate mleko, mora biti čist, zračen, hladen in dosti svetel. To so glavni pogoji dobre mlečne shrambe. Premožnejši gospodarji imajo za mleko posebne mlečne kleti, kjer prav nič drugega ne spravljajo kakor samo mleko. To je seveda najboljša, ali žalibože, navaden in srednji kmet si ne more privoščiti take kleti. Naši kmetje spravljajo mleko na različnih prostorih: v shrambah za jedila, v kuhinjskih omarah, v vinskih shrambah in celo v sobah, kjer stanujejo ljudje. Če spravljate mleko v shrambah za jedila, ali v kuhinjskih omarah, tedaj morate skrbeti, da se ti prostori snažijo in dovolj zračijo, in da so po mogočnosti hladni. Odločno pa vas svarim, da nikakor ne shranjujete mleka v sobah, kjer prebivajo in spijo ljudje. Stanovanja so prav slaba mesta za mleko, ker so premalo zračna, premalo hladna in napolnjena z izdihanim zrakom, kateri v kratkem času mleko pokvari. (Dalje sledi.)

Vabilo.

Posojilnica v Slov. Plajbergu bo imela svoj **letni občni zbor**

dne 28. januarja 1906 ob 3. uri popoldne pri Ferčniku v Slov. Plajbergu s sledečim sporedom:

1. Volitev odbora. 2. Računsko poročilo. 3. Posamezni nasveti.

Prijazno vabi vse zadružnike odbor.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Lenart pri sedmih studencih in okolico bo imela svoj letni občni zbor na svečnico, t. j. dne 2. februarja 1906, ob 1/2 5. uri popoldne, pri Majarču v Št. Lenartu s sledečim sporedom: 1. Poročilo o delovanju in odobrenje letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Volitev odbora in računskih pregledovalcev. 4. Razni nasveti. — Vse zadružnike vabi vljudno k udeležbi odbor.

Vabilo.

Bekštanjska posojilnica v Ločah vabi vse svoje zadružnike na

občni zbor,

katerega bo imela

dne 2. svečana (Svečnico) popoldne ob 3. uri pri Pložu v Ločah

po naslednjem redu:

1. Potrditev letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev ravnateljstva in dveh računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

Opomba: § 33. Vsak delež II. vrste ima eden, vsak delež I. vrste pa pet glasov pri glasovanju.

Ravnateljstvo.

Zdravje je največje bogastvo! — Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive **kapljice sv. Marka** se uporabljajo za zunanjo in notranjo uporabo. Osobito odstranjujejo **trganje in koljenje po kosteh, nogah in rokah**, ter izlečijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na **želodcu**, ublažujejo **katar**, urejujejo **izmečke**, odpravijo **naduho**, **bolečine** in **krče**, pospešujejo in zboljšujejo **prebavo**, čistijo **kri** in **čreva**. Preženejo **velike** in **male gliste**, ter vse bolezni izvirajoče od glist. Delujejo izborno proti **hripavosti** in **prehlajenju**. Lečijo vse bolezni na **jetrih** in **slezeh** ter **koliko** in **ščipanje** v želodcu. Odpravijo vsako **mrzlico** in vse bolezni izvirajoče od mrzlice. Te kapljice so najboljša sredstvo proti boleznim na **maternici** in **madroni**, radi tega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**. — Radi tega naj se naroča naravnost pod naslovom: „Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.“

Denar se pošilja naprej ali povzame. Manj kakor 12 steklenic se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franko postavljeno na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Na razpolago imam na tisoče priznanih pisem, katerih mi ni mogoče radi pomanjkanja prostora navesti. Zato navajam samo imena nekaterih gospodov, ki so uporabljali „kapljice sv. Marka“ z najboljšim uspehom, ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčič, učitelj; Stjepan Barič, župnik; Ilija Mamić, opankar; Janko Kišulj, kr. nadlogar; Stjepan Seljanić, seljak; Sofija Vukelić, šivilja itd. itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 6, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena 1. 1360.

Slovinci, zahtevajte povsod ter rabite samo vžigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda!

V Celovcu dobijo se vžigalice in svinčniki „družbe sv. Cirila in Metoda“ v trafiki gospé Izop, kosarske ulice številka 7.

Vabilo.

Udano podpisani s tem uljudno vabi na
veselico s plesom

(Knödel-bal)

ki bode v soboto dné 20. januarja 1906 v gostilni „zum Bierjakl“ v Celovcu, šolske ulice št. 21. — Za mnogoštevilno udeležbo prosi

Janez Vrečnik,
gostilničar.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu** (zadrugi) v **Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej **fino staro namizno vino** po 45 do 50 kron za 100 litrov **loko kolodvor Postojna**. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, stari beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

V najem želim vzeti hišo

za malo trgovino v za to sposobnem kraju ali jo pa tudi kupim pod lahkimi plačilnimi pogoji. Kdor pa mi tako posestvo ali primeren prostor naznani, dobi 20 kron nagrade, ako se vsled tega dobi. Ponudbe blagovolijo naj se poslati na upravnistvo tega lista.

„Goriško vinarsko društvo,“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov naprej.

Vzorci vin pošilja na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini št. 25.

Kupujte národní kolek!

Podpisani priporočam slavnemu občinstvu in čebelarjem izboren **med**, garantiran pitanec, v škatljah po 5 kil, v škafih po 20, 30 in 40 kil po K 1'16;
pravi naravni **brinjevec** . . . liter „ „ 2'60;
slivovko, tri leta staro . . . liter „ „ 1'60;
vinsko žganje iz domačih drož liter „ „ 2'—.
V večjih množinah po dogovoru. Za pristnost se jamči.

Egidij Jeglič,

Selo, pošta Žirovnica (Gorenjsko).

Laneno olje, pristno,

ima v zalogi in ga pošilja podpisani po povzetju ali če se denar naprej pošlje. Cena po dogovoru. Na zahtevo se pošlje vzorec.

Alojzij Trampuš,

izdelovalec lanenega olja v Golembrdu pri Medvadah, Kranjsko.

Prihodnjo vigred se popravi streha in mir na tukajšnjem zvoniku. Kdor želi sprejeti vse delo, katero je cenjeno na 2566 K, naj se oglasi pri

M. Sturm,

načelniku stavbenega komiteja na Otoku (Maria Wörth).

Stanje

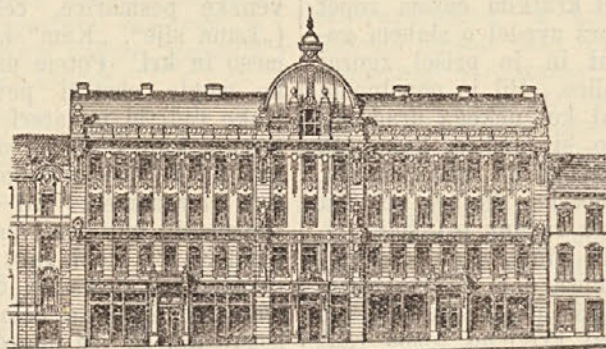
hranilnih vlog:

22,000.000 kron.

Rezervni

zaklad:

nad 760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

sprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in
3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in sprejema ponudbe **ravnateljstvo zavarovalnice** ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjenistvo za **Spod. Štajarsko** in **Koroško** g. Avg. Weixl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — „Svoji k svojim!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.